

Midden- en West-Brabant wil 'veiligheidscommunities'

De veiligheidsregio Midden- en West-Brabant wil de kracht van de samenleving beter benutten in de veiligheidszorg. Slimme partnerschappen met het bedrijfsleven en maatschappelijke instellingen moeten leiden tot 'veiligheidscommunities' die de veerkracht van de samenleving vergroten. Succesvolle publiek-private samenwerking op het industrieterrein van Moerdijk laat zien dat het credo 'samen sterk' in Midden- en West-Brabant geen papieren leus is, maar bewezen praktijk.

Voorzitter Peter Noordanus van Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant typeert zijn regio als een gebied met een sterk gedifferentieerd risicoprofiel. "Met de vierde zeehaven van Nederland in Moerdijk en regionaal vijftig BRZO-bedrijven is het de op één na meest risicovolle regio qua externe veiligheid. Maar onze regio heeft ook te maken met transportrisico's, waterrisico's, natuurbrandgevaar en risicovraagstukken rond grote evenementen, onder andere De Efteling en de landelijk bekende Tilburgse kermis. We zijn een echte grensregio, met alle bijbehorende dynamiek op het gebied van grensoverschrijdende samenwerking. Met zo'n regioprofiel dienen we slimme coalities te vormen met andere veiligheidspartners. Ook moeten we bedrijven en burgers aanspreken op het nemen van eigen verantwoordelijkheid voor een veilige samenleving."

Veiligheidsbewuste industrie

Zo'n slimme coalitie is inmiddels zichtbaar op het haven- en industrieterrein Moerdijk. Na de lessen van de verwoestende brand bij Chemie-Pack hebben bedrijfsleven en overheid elkaar gevonden in een publiek-privaat partnerschap voor veiligheid (PPS). In 2013 is een industriële brandweerorganisatie met robuust materieel en een eigen kazerne gerealiseerd door een gezamenlijke inspanning van de gemeente Moerdijk, de veiligheidsregio en het bedrijfsleven. Ook is er een collectief alerteringsnetwerk op sms-basis gevormd. Daarmee kunnen de tienduizend mensen die dagelijks op het industrieterrein werken via de eigen bedrijfs-hulpverleningsorganisaties snel worden geïnformeerd bij gevaar.

risicobewustzijn. Dat werpt zijn vruchten af." Regionaal brandweercommandant Diemer Kransen beaamt het succes. Hij ziet veel veiligheidswinst door het brandweerteam dat sinds vorig najaar over het Moerdijkse industrieterrein waakt. "Het zijn echte industriële veiligheidsspecialisten, die dagelijks op pad zijn in het werkgebied voor bedrijfsbezoeken. Ze houden toezicht en geven adviezen." Directeur Middelen Marlies Wolberink vult aan dat de veiligheidsregio samen met de bedrijven oefeningen realiseert. Dat vergroot de bekendheid van hulpverleners met de bedrijven en hun specifieke risico's.

Twee sporen

Nico van Mourik, directeur Veiligheidsregio ziet versterking van de industriële veiligheid via twee sporen. Enerzijds door als overheid verbinding te zoeken met de bedrijven als partners in veiligheid. Aan de andere kant door intensivering van toezicht en inspecties. "In tegenstelling tot vóór de brand bij Chemie-Pack houden we nu bijvoorbeeld ook onaan-gekondigde BRZO-inspecties. Een instrument met preventieve werking, dat de veiligheids-cultuur bij bedrijven ook stimuleert", aldus Van Mourik.

De samenwerking in Moerdijk heeft niet alleen een brandweercomponent. De brandweerkazerne huisvest ook het Port Health Centre, een combinatie van bedrijfsgezondheidsdienst en huisartsenpost voor de 10.000 medewerkers van bedrijven. Een bijzondere medische voorziening die preventieve gezondheidszorg levert, maar ook een rol kan spelen in de acute fase en de nafase van calamiteiten.

Industrieterrein Moerdijk is een geslaagde praktijkcasus van publiek-private samenwerking.

bedrijfsvoering beter kunnen samenwerken en taken gemeenschappelijk kunnen uitvoeren. Zoals aanschaf en beheer van materieel, maar wellicht ook het delen en uitwisselen van operationele specialisten."

Samenwerking heeft in Midden- en West-Brabant ook een flinke internationale component. Negen van de 26 gemeenten grenzen aan Vlaamse grensgemeenten. Dat leidt tot bilaterale hulpverleningsovereenkomsten op gemeentelijk niveau. Een bijzondere grenssamenwerking is gevonden in de kleinste gemeente van de regio, Baarle-Nassau. Het 6000 inwoners tellende stadje vormt samen met de Vlaamse enclave Baarle-Hertog een dubbelgemeente. Voorheen stonden er op maar een paar honderd meter afstand van elkaar een Belgische en een Nederlandse brandweerkazerne, maar sinds 2010 vormen de Vlaamse en Nederlandse brandweelieden gezamenlijk één internationaal brandweerkorps met één kazerne. Uniek in Nederland en Europa.

De veiligheidsregio is ook in contact met 'veiligheidszone Taxandria', het Vlaamse equivalent van de veiligheidsregio, met Antwerpen als bestuurlijke en ambtelijke spil. Van Mourik: "Wij kunnen in ons werkgebied de effecten ondervinden van risicobronnen in België, zoals de Antwerpse haven of de kerncentrale in Doel. Het is wel prettig als bij een ramp met grensoverschrijdende effecten de burgers in Vlaanderen en Nederland dezelfde informatie krijgen en hetzelfde handelingsperspectief wordt geboden. Daar werken we gezamenlijk aan. De meldkamers in Tilburg en Antwerpen hebben korte lijnen met elkaar, maar in de bestuurlijke en ambtelijke structuren van crisismanagement en crisiscommunicatie zijn nog wel verschillen die moeten worden overbrugd."

Grensoverschrijdende samenwerking is er ook op het gebied van politie en justitie. Dick Schouten, hoofd Operatiën van de politie-eenheid Zeeland-West-Brabant: "De blauwe samenwerking in de praktijk gaat ver. Zo voeren we gezamenlijke surveillances uit in het grensgebied en zijn er ook een 'joint investigation team' en een 'joint hit team'. Die teams spelen met name een rol bij de effectieve aanpak van grensoverschrijdende georganiseerde criminaliteit. Denk aan drugstransporten, voertuigcriminaliteit en internationaal opererende inbraakbendes."

Zelfredzame samenleving

Een ander samenwerkingsthema met hoge maatschappelijke relevantie is zelfredzaamheid. En dan vooral gericht op kwetsbare groepen, zoals ouderen en mensen met beperkingen die zelfstandig wonen. Een groeiend

vraagstuk, signaleren directeur Publieke Gezondheid Annemieke van der Zijden en coördinerend gemeentesecretaris Bevolkingszorg Ineke Depmann. Want het maatschappelijk tij kentert. Verzorgingstehuizen worden gesloten en dus blijven ouderen en chronisch zieken langer zelfstandig wonen. De veiligheidsregio en de gemeenten gaan in kaart brengen welke gevolgen dit heeft voor de veiligheid. Welk handelingsperspectief is er voor deze groeiende groep mensen met beperkingen als zij getroffen worden door brand of een ander crisistype dat hun veiligheid of gezondheid bedreigt? En hoe kan door middel van preventie

Regiovoorzitter Peter Noordanus: "We moeten slimme coalities sluiten met andere veiligheidspartners."

in hun woonomgeving hun veiligheidsniveau worden verbeterd?

Wolberink: "Maatschappelijke ontwikkelingen plaatsen ons voor nieuwe uitdagingen. Daarin moeten we als veiligheidsregio meegroeien. We bundelen onze krachten met gemeenten, zorginstanties, woningcorporaties en het bedrijfsleven om deze vraagstukken op te pakken. Van Mourik besluit: "Wij willen veiligheidscommunities bouwen, met de veiligheidsregio als regisseur. Door de kracht van de samenleving te benutten, vergroten we de veerkracht van de samenleving."

Explosie Shell Moerdijk

Opnieuw schrik in Moerdijk op de avond van 3 juni. Een zware explosie bij Shell, gevolgd door een felle brand. Met gezamenlijke krachtsinspanningen van de bedrijfsbrandweer en de veiligheidsregio Midden- en West-Brabant werd de brand geblust. De lessen van ChemiePack bleken geleerd, ook de crisiscommunicatie verliep naar wens.

De Veiligheidsdirectie Midden- en West-Brabant. Van links naar rechts:

Annemieke van der Zijden, directeur Publieke Gezondheid, Nico van Mourik, algemeen directeur Veiligheidsregio MWB, Ineke Depmann, coördinerend gemeentesecretaris, Dick Schouten, lid van de eenheidsleiding Politie Zeeland Midden- en West-Brabant, Diemer Kransen, regionaal commandant brandweer, Hugo Hillenaar, hoofdofficier van Justitie, Marlies Wolberink, directeur Middelen.

"Zonder financiële bijdrage van het bedrijfsleven was de industriële brandweerorganisatie waarschijnlijk niet van de grond gekomen", schetst Noordanus het belang van de PPS-constructie in Moerdijk. "Maar de samenwerking gaat verder dan het regelen van paraatheid en slagkracht voor incidentenbestrijding. Gemeenten en bedrijfsleven slaan ook de handen ineen voor preventie en risicobeheersing. Als bestuur spreken we bedrijven aan op hun eigen verantwoordelijkheid en samenwerken we aan het vestigen van een solide veiligheidscultuur en aan verbetering van het

Grenzenloze samenwerking

'Grenzenloze samenwerking' is het streven van bestuur en management van Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant. Dat is nodig als gevolg van de geografische ligging van de regio, stelt Van Mourik. "Het water verbindt ons met de buurregio's Zuid-Holland Zuid, Rotterdam-Rijnmond en Zeeland. We hebben veel regiokenmerken gemeenschappelijk met onze burens en hetzelfde geldt voor het risicoprofiel. Daarom kunnen we in veiligheid alleen succesvol zijn als we duurzaam samenwerken met veel partijen. We onderzoeken hoe we operationeel en qua